

PETROS

MAR

ALAN
SAYUNMASI

KARIS

BİR
KOMİSER
HARİTOS
POLİSİYESİ

4. BASKI
Çeviri: SAADET ÖZEN

♥ can
roman

PETROS MARKARİS
ALAN SAVUNMASI

Amyra zonis, Petros Markaris

© 1998, Petros Markaris

© 2001, Diogenes Verlag AG, Zürich

© 2003, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2003

4. basım: Kasım 2018, İstanbul

Bu kitabın 4. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Düzeltili: Burçak Başpınar

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek, Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2

Topkapı-Zeytinburnu

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3511-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750735110

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

PETROS MARKARİS ALAN SAVUNMASI

ROMAN

Çeviri

Saadet Özen

Petros Markaris'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Che İntihar Etti, 2005

Batık Krediler, 2017

PETROS MARKARIS, 1937'de İstanbul'da, Heybeliada'da doğdu. Ekonomi öğrenimi gördükten sonra, edebiyat dünyasına ilk adımını *Ali Reco'nun Öyküsü* adlı oyunuyla attı. *Kral İbu'nun Destanı* ve *Atlas* gibi oyunlar da yazan Markaris, ünlü sinema yönetmeni Theo Angelopoulos'un *1936 Günleri*, *Sonsuzluk* ve *Bir Gün*, *Büyük İskender*, *Leyleğin Geciken Adımı* ve *Ulysses'in Bakışı* gibi filmlerinin senaryolarını kaleme aldı. Aralarında Bertolt Brecht'in de bulunduğu birçok Alman yazarını Yunan diline kazandırdı, Goethe'nin *Faust* adlı yapıtının çevirisiyle büyük başarı kazandı. Yunan televizyonunda üç yıl kesintisiz gösterilen *Bir Cinayetin Anatomisi* adlı polisiye dizisinin senaryosunu yazdı. 1950'li yılların ünlü polisiye yazarı Yannis Maris'in geleneğini sürdüren Markaris, son yıllarda başkahramanı Komiser Kostas Haritos olan polisiye romanlar yazıyor.

SAADET ÖZEN, 1972 yılında İstanbul'da doğdu. Notre Dame de Sion Fransız Kız Lisesi'ni, ardından İstanbul Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nü bitirdi. Profesyonel turist rehberliği yaptı, ayrıca uzunca bir süre Can Yayınları'nın Fransızca editörlüğünü yürüttü. Halen belgesel sinema alanında çalışmalarına devam ediyor. Jorge Amado, José Saramago, Yves Simon, Luis Sepúlveda, Paulo Coelho, Andrey Makine, Romain Gary, Nancy Huston, Amin Maalouf gibi yazarların yapıtlarını dilimize kazandırdı.

İosifina'ya, ebediyen

*... Les vices à la mode
passent pour vertus¹*

MOLIERE, *Don Juan*, V/2

1. (Fr.) ... Kusurlar moda olunca erdemden sayılır. (Ç.N.)

1

Her şey, üst katta birinin koştığı hissini veren, boğuk bir gürültüyle başladı.

“Deprem!” diye bağırdı paniğe kapılan Adriani.

Açlık, deprem, su baskınları gibi konularda uzmandır kendisi.

“Deprem senin kafanda!” deyip gözümü Dimitrakos sözlüğünden kaldırdım. “Sayfiye” sözcüğünün anlamına bakıyordum. Bugün onun yerine daha çok “yazlık yer” diyoruz.

Tatilimizi Adriani'nin kız kardeşinin evinde geçirmek üzere adaya gelmiştik.

Pek rahat sayılmazdım, çünkü başkalarının evinde kalmayı sevmem, böyle zamanlarda kendimi hep çok gergin hissederim. Ne var ki Adriani kız kardeşini görmek istiyordu; öte yandan elimizde avucumuzda ne varsa kızımız Katerina'yı Selanik'te okutmak için verdiğimizden, bırakın yarım pansiyon bir otele gitmeyi, *rooms to let* tarzında bir oda kiralayacak paramız bile yoktu. *Rooms to let* dedikleri bir avlunun etrafına dizilmiş odalardı. Adada bütün eski ahırlarda çiçek gibi açmış olan afişlerde *rooms to let* yazıyordu. Eskiden eşekleri koydukları yerlerde, şimdi turistleri yatırıyorlardı.

İki katlı ev, denize oldukça uzak bir tepede, kasabaya iki adım mesafedeydi. Adriani'nin eniştesiyle onun erkek kardeşi, Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun çiftçilere para sağtığı altın çağda, evi ortaklaşa yapmışlardı. Bacanağım demirci, kardeşi ise kahveciydi. Yüce Yunan köylüsüyle uzaktan yakından ilgileri yoktu, ne var ki babadan kalma tarlayı, bir ordu Arnavut'u iflahları kesilene dek çalıştırarak değerlendirmişlerdi. Hasat biter bitmez de, sübvansiyon alabilmek için ürünü adanın çöplüğüne yıkıvermiş, evi de işte bu paralarla yaptırmışlardı. Ev dediysek, o da üzerine sıva vurulmuş tuğlalardan ibaretti.

Oraya ilk gittiğimiz gün, ikindiye doğru biraz uzanayım dediysem de, korkunç bir gürültüyle uyanmıştım.

Ev temelinden sarsılıyordu sanki, bu arada bir kadının da, "Ah... ah... ah!.." diye inlediği duyuluyordu. Aynasızlık ruhuma işlemiş olduğundan bacanağımın kardeşinin, karısını dövdüğünü düşündüm. Ama adamın karısını dövmediğini, bilakis becerdiğini, beni de kadının iniltilerinin uyandırdığını anlamakta gecikmedim.

"Şşt, dikme kulaklarını öyle, ayıptır," diye fısıldadı kafası hep şeytanlığa çalışan Adriani.

Büyük Perhiz döneminde de kurallara da harfiyen uyardı zaten.

"Akşamın saat dördünde olacak iş mi! Nereden akıllarına gelmiş..."

"Anlamadın mı? Çocuklar evde yok."

Çocuklar dediği iki oğlan; biri on yaşlarında bir velet, diğeri sekiz yaşlarında bir afacan, ikisinin de amacı basketbolcu olmak. Babaları da, o leylek bacaklıların yerlisinin de yabancısının da milyonlar kazandığını televizyonda duyunca kendi çocukları da o yolda ilerlesin, Milli Takım oyuncusu Fasulas gibi üç sayılık atışlar yapmayı öğrensini diye salonun ortasına boş bir sepet yerleştirmişti. İki haylaz, bir sabah bir de akşam olmak üzere günde

iki kez, topları hoplatıp zıplatarak, çığlıklar atıp sövüp sayarak antrenman yapıyorlardı. Ben de o sırada pılımı pırtımı topluyor, babalarının kahvesine gidip oturdum. Bizim bacanak da, kafamı tlediği için üste para vereceğine, içtiğim kahveye de beş yüz drahmi alıyordu utanmadan.

Adriani'ye, tepemizde antrenman yapıldığı için zangır zangır sallandığımızı söylememin nedeni de buydu. Ama ondan sonra olanlar beni köküne kadar yalancı ı-kardı.

Ev bir anda temelinden ayrıldı, arkasından korkunç bir gıcırtyla yeniden yerine oturdu. Pınardan su içen kuzuları gösteren resim duvardan yere yuvarlanmış, resmin üstüne asılı olan keçi ıngırakları da deli gibi almaya başlamıştı.

Deprem bir ara durdu, sonra yeniden, bu kez daha şiddetli başladı.

Ev beşik gibi sallanıyor, eşyalar sağa sola kaykılıp duruyordu. Karşımdaki duvar ikiye bölünmüş –Orta Yunanistan, Peloponnesos'tan kopuyordu sanki– bacanağımın “120 Birleşik Fabrikalar” denen büyük mağazadan satın aldığı ciğer kırmızısı eşyaların üzerine moloz yağmıştı. Duvar yıkılırken yaldızlı kulpları olan Korint vazosunu da yere çalmış, bu arada tavana avize niyetine astıkları harelili camdan lamba da güçlü kuvvetli bir papazın elindeki buhurdanlık gibi sallanmaya başlamıştı.

Adriani'nin oturduğu koltuktan fırlayıp kapı pervazının altına dikildiğini gördüm.

“Ne yapıyorsun?” diye seslendim.

“Depremde kapının altında durulur. Tek güvenli yer orasıdır,” dedi korkudan yaprak gibi titreyerek.

İim sızlayarak Dimitrakos sözlüğünü yere fırlattım; sonra da Adriani'yi elinden yakaladığım gibi dış kapıya doğru srkledim, bu arada duvarlar, üzerimize yıkıl-

mak isteyip sonra bundan vazgeçercesine bir eğiliyor, bir dikiliyorlardı.

Tam kapıdan dışarı adım atarken tavandan büyükçe bir parça yere indi. Üstüm başım moloz olmuştu, sanki her yerime binlerce iğne batıyordu.

Bacanağımın kardeşinin evinin, yan tarafa açılan bir kapısı daha vardı. Dışarıya adımımızı attığımız anda imdat isteyen bir kadın çığlığıyla irkildik. Bacanağımın kardeşinin karısı Stavria merdivenin başında duruyordu. İki oğlunu göğsüne bastırılmış, isterik bir sesle, “İmdat!” diye bağırıyordu. Adaya turist akınının başladığı 1991 yılından beri ona Stavria demekteydiler; daha önceleriyse Stavrini diye bilirdik adını.

“Çocuklar, Kosta! Çocukları al!”

Yukarı çıkarken basamakların ayaklarımın altında her an çökebileceğini hissediyordum. İki çocuğu kaptığım gibi götürmek istedim, ama küçük olan bacaklarımı tekmelemeye başladı.

“Topum, topumu istiyorum!”

“Topun sırası değil,” dedim, ama o bacaklarımı tekmelemeyi sürdürüyordu; topumu isterim diye tutturmuştu kerata. Yanımda kelepçe olsaydı da bileğine takıverseydim keşke; fena mı, basketin üstüne hırsız-polis oyununu da öğrenmiş olurdu.

“Siz inin, topu ben atarım!” diye seslendi Stavria yukarıdan.

“İçeri girme!” dedimse de eve dalmıştı bile.

Biz son basamaktan inerken, top üzerimize savruluverdi. Küçük afacan elimden kurtulup topu almaya koşarken, evin içinden korkunç bir cam gürültüsü ve Stavria'nın umutsuz sesi yükseldi:

“Avizem!”

Sarsıntı birden durdu, yer biraz soluklanmak istercesine sakinleşti.

Stavria, darmadağın saçlarla merdivenin başına çıkmış, "Avizem gitti!" diye yırtınıyordu.

Avize, bacanağımınkinin aynısıydı. Neden aynı avizeden aldıklarını bilmiyorum. Belki Paskalya'yı evlerinde kutlayabilmek için. Avizeleri yakar, küçük küçük demumlar alırsın, "İsa'nın Dirilişi"ni okursun, böylece, Altın Mağara'daki Meryem Kilisesi'ne giden üç yüz elli dimdik basamağı tırmanmaktan yırtarsın.

"Avizeyi boş ver de in aşağı, bakarsın yeni bir yer sarsıntısı olur," dedim ona.

Söylediklerime aldırmadan ilk basamağa oturmuştu, dokunsalar ağlayacak haldeydi.

"Basket potamıza bir şey oldu mu?" diye sordu tumbul velet sıkıntıyla.

"Çok derdimdi senin basket potan," diye yanıt verdi annesi, inatçı, küçük bir çocuk gibi.

"Son atışın geçersizdi, ona göre," dedi tumbul velet, küçük kardeşine.

Komiser Haritos yıllardır tatile çıkmamıştır. Karısının baskısına dayanamayınca Santorini Adasında baldızının evinde tatil yapmaya razı olur. Ancak Komiser'i hiç de huzurlu günler beklememektedir. Adada meydana gelen deprem, ıssız bir yerde gömülü bir cesedin ortaya çıkmasına neden olunca, kimliği belirsiz cesedi alıp Atina'ya götürmek ve cinayeti aydınlatmak Haritos'un üstüne kalır. Atina'da amiri ona bir cinayet dosyası daha verir: Soruşturmayı derinleştiren Komiser, bu iki cinayet arasında şaşırtıcı bir ilişki olduğunu keşfeder, ardından da kendini üçüncü lig takımlarından, paravan şirketlerden, politikacılardan örülü kirliliğe bir mekanizmanın içinde bulur. Hedef dört koldan korunmakta, ağır kilit noktalarında olanlar tam bir alan savunması uygulamaktadırlar.

İstanbul doğumlu yazar Petros Markaris, **Alan Savunması**'nda Atina'nın bize hiç yabancı gelmeyen atmosferinde, medyası ve polisiyle soluk soluğa okunacak bir serüven sunuyor.

